

S I S T E R U N D E.

Torsdag, 5. april 1945.

VÅR KAMP.

Den hardeste kampen gjenstår.

Vi ser i disse dager krigen nærme seg slutten med kjenpekritt. På grunn av dette lever optimismen blandt folk som aldri før. En snakker om at slutten kommer om 14 dager, ja senest om en måned. Noen hver tar til å bli overmodige og vil ta triumfen over nasismen på forhånd. I virkeligheten står vi tvert imot overfor den tyngste og antagelig mest tragiske måneden i vårt folks historie. Det tyske rike er gått i oppløsning og de enkelte deler av riket kjemper uavhengig av hverandre. Nasistene har intet å tape og vil derfor kjempe til siste åndedrag. Derfor vil de tyske og norske nasister i Norge fortsette motstanden så lenge de makter, selv etter at hele Tyskland er besatt. Om Wehrmacht makter å være med på den desperate motstand, betyr det bare at motstanden blir lettere å slå ned for våre allierte, men vi må ikke regne med noen innbyrdes krig mellom SS og Wehrmacht. Inntil det siste SS-reir er slått ned, vil vi være med eller mindre i en flokk gangsteres vold. Dette må vi kalt og nøkternt innrette oss etter. Vi må være mindre løssnøte en noensinde før. Vi må alle som en beskytte vår organiserte hjemmefront og først og fremst hjemmestyrkene. I kritiske uker, ja kanskje måneder er de - og alene de - de eneste som kan beskytte norske liv og norsk eiendom mot nazi-desperadoenes mord- og gdelaggelser. Inntil nå har det vært vanlig å ykke seg over de som har blitt drept eller satt inn "uten å ha gjort noe". Vi må være klar over at det i den nåværende situasjon er mange ganger verre når en kjenpende soldat i hjemmefrontens rekker blir tatt. Den overveiende del av befolkningen føler norsk og vil gjerne kjempe sammen med våre aktive soldater på hjemme- og utefront. Den beste måten hver og en av oss kan gjøre det på idag er å gi hjemmestyrkene og andre aktive hjemmefrontfolk den støtte de ber om og aldri si noe som kan røpe dem. Idag må hver og en holde på det han vet inntil døden, for nå må fienden ikke få vite noe om våre disposisjoner. Vi skal gjennom en hard kamp og den kampen må vi kjempe oss igjennom, bygge mot rygg. Ikke hjemmestyrkene på plass i krigens slutfase vil det bety tusener av tapte norske liv og millionverdier i norsk eiendom. De norske husnødre får også et viktig verv i denne tiden. I deres lødd faller det å berge oss gjennom hungersnødens redsler. Derfor må den mat som vi har og får disponeres med fornuft. Enhver Oslo-husmor må være klar over at inntilførselene kan komme til å stoppe i kanskje en hel måned. Vi må ranke og modig gå inn i våre prøvelsers tid. Tusnet, mot og

forutsenhet vil berge oss gjennom vanskene.

En stat i oppløsning.

De allierte frontkorrespondentene på vestfronten sier at de er øyenvitner til et fenomen som er enestående i verdenshistorien: en stat som går fullstendig i oppløsning. Det militære sammenbrudd blottet alle nasistenes svakheter. Førerstaten hvor gjennom 12 år en hver liten enhet i samfunnet er blitt styrt av førere som er oppnevnt ovenfra, faller helt sammen som stat, jo som organisert samfunn, når de mer eller mindre små underførerne faller bort. Kontrasten til den tyske utviklingen har vi sett i Ost-Finnmark. Også Norge har vært styrt etter nazi-prinsipper i 4 og 5 år. Men hos oss har denne styreformens bare vært formell, den har ikke trængt inn i folkets bevissthet som noe naturlig. Selvstyre i de små og store enheter har vært det naturlige for Norge. Derfor når naziførerne faller bort, dukker trent og ansvarsbevisste kommunepolitikere frem og overtar uten noe oppstuss administrasjonen. Det trenger ikke større utnevninger ovenfra, folk vet hvor de har de dyktige folkene. Slik er det gått i Finnmark, og slik vil det gå i hele Norge også. Men slik går det ikke i Tyskland. Når det politiske administrative apparat faller bort, er tyskerne helt rådvillige og kan ikke skjønne noen saker som angår samfunnsforhold selv. Derfor blir de allierte nødt til fullt ut å overta administrasjonen i det besatte Tyskland. Allierte administrasjonsoffiserer følger med troppene og må bygge opp en tysk administrasjon nesten fra bunnen av. Det er dette som de allierte-krigs-korrespondentene med forundring har konstaterert. Den fullstendige autoritetsunderkastelsen som tyskerne finner så naturlig, ligger så fjernt fra anglosaksisk mentalitet at de faktisk ikke trodde at noe slikt kunne være mulig. - Det er på dette punkt Sovjet-Russland skiller seg mest typisk ut fra nazi-Tyskland. I de ødelagte men gjenerobrede russiske områdene tok innbyggerne selv opp gjengjeldingsarbeidet. Det ble organisert på fribasis og uten vansker. I Tyskland er noe slikt utenkelig. Der må en eller annen vismann med autoritet - og helst gullsnorer - si til hva som skal gjøres. Førerprinsippet dreper det personlige initiativ hos folket. Georges Ledanseur mottok omkring 40 mill. francs og en månedslønn på Franc. 10.000 for å fortelle hva han fikk kjennskap til om motstandsbevegelsen. Hans sak behandles nå for de franske domstoler. Utfallet er neppe tvilsomt. Døden er den eneste straffen for slike missgjerninger.

Nyhhetene fra London onsdag 4/4 kl. 19,30.

Østfronten. Am. styrker av den 9. arme har nådd Weser i Oeynhaussen-området i nærheten av Minden. Britiske styrker har tatt Osnabrück, et viktig veg- og jernbaneknutepunkt nord for Münster. Tankstyrker har rykket forbi Osnabrück. Engelske og amerikanske styrker har tatt Münster. Etter at kommandanten hadde nektet å overgi byen, ble byen fullstendig skutt i grus. En mengde tyskere overga seg før byen ble tatt. Montgomerys styrker har møtt SS-panserdivisjon Viking som er blitt overført fra østfronten. Britiske styrker har god framgang i Nederland og står mellom 30 og 40 km. fra Zuider-sjøens Brufestet over Tventekanalene utvidet, og Euiphien er nådd. Styrkene har rykket 15 km. nordover fra Nordhorn og har nådd Ems. De britiske styrker truer de siste sambandslinjer over land fra Nederland. Den 1. kan. arme har ryddet området mellom Waal og Lek i området mellom Nijmegen og Arnhem. Den 1. og 9. am. arme har fått kontakt på et nytt sted. Tyskerne har gjort desperate forsøk på å bryte inn i ringen for å umsette de omringede styrker, men uten resultat. I et opprop til de innsluttede tyske styrker fra sjefen for den 1. am. arme heter det bl.a.: Fortsatt motstand er håpløs. La dere ikke bli drevet like i døden av forbrytere. Amerikanske tropper rydder opp i Kassel, der enkelte tyske motstandsgrupper ennå sluss. Andre styrker har rykket 30 km. videre forbi Kassel til området ved Gotha. Styrker av Pattons 3. am. arme står også 25 km. sør for Gotha. Tyskerne yter kraftig motstand ved Eisenach, som nå ligger bak fronten. Den siste tyske motstand i Aschaffenburg er nå slått ned. Fulda er inntatt. Det kjempes om Weimars forsteder, og amerikanerne sto amorges 65 km. fra Nürnberg. Den amerikanske utsending 19. 19 nevnte at troppene allerede sto midt veigs mellom de to byer. Franske styrker har gått over Rhinen ved Gernersheim nord for Karlsruhe. Andre styrker av den 1. franske arme har inntatt Karlsruhe.

De all. innbringingsoperasjonene er i ferd med å sette store tyske troppstyrker ut av spillet. I Ruhr-området er styrker fra 16 divisjoner innsluttet. Antakelig dreier det seg om over 100.000 mann. I Nederland regner en med at ca. 50.000 mann er i ferd med å bli avskåret.

Am. styrker forbereder seg nå på å møte framrykkende russiske styrker. Russisktalende offiserer er nå med i de forreste avdelingene. Pattons støttropper står i radioforbindelse med de russiske styrker. Avstanden mellom amerikanerne ved Gotha og russerne ved Neisse er nå under 300 km.

Flyangrep. 1000 tunge am. bomberfly angrep U-båtverfter i Kiel og Hamburg samt flyplasser i Nord-Vest-Tyskland. Britiske lancaster-fly med sterk jager eskorte angrep flyplasser i Nordhaussen-området. Mosquitos

var over Berlin i natt. Andre britiske fly angrep Plausen og flyplasser over et spredt område.

Østfronten. Wiener-Neustadt er inntatt. Også Semmeringpasset ble nådd igår. For første gang siden Napoleon står russ. styrker ved Alpene. Russerne beskytter nå utkanten av Wien med sitt artilleri, og troppene kan se kirketårnene inne i byen. Veldige kolonner av russ. tank og biler strømmer mot Wien på det utmerkede vegnett i Wiendalen. Bratislava er så nå omringet, og nord for byen står russerne i utkanten av den. All. fly fra Italia angrep sambandslinjer i Østerrike og Jugoslavia til støtte for de russ. tropper. 2 bataljoner østerrikske kjempere nå i Titos styrker. Russerne oppfordrer de østerrikske friskarere til å angripe de tyske sambandslinjene for å hindre at Wien lider Budapests skjebne. Etter enkelte sveitsiske meldinger er det nærmest borgerkrig i Wien.

Det fjerne Østen. Am. superfortresses angrep idag industrirel i Tokio og Nagoya. Am. styrker har fortsatt god framgang på Okinawa og møter svak japansk motstand. Amerikanerne har gått iland på en øy mellom Borneo og Filipinene. Oyaligger svært beleilig til for angrep på oljefeltene i Sarawak, som bare ligger 80 km. unna.

Sverige. 3 tyske speiderfly landet i Ystad. Flyverne hadde desolerte. Flyene medførte også sivile flyktninger.

Et svensk fly ble skutt ned over Sölvesborg-området da det og et annet svensk jagerfly ville tvinge et tysk fly som ikke adlød luftvernets varselkudd, til å gå ned. Det tyske flyet unnslopp.

Norge. Hjemmestyrkene viste forleden tennet på Moss. Tyskerne hadde fått tok i en del våpen og ammunisjon som var blitt sluppet ned. Våpnene ble lagret i et skur som sto under bevokting. Hjemmestyrkene gikk en natt til angrep på vekten og fordey den ved hjelp av tåregass og sjenereret de tapte forsyninger.

Hirden rustet. Det er nettopp avsluttet et airkurs med oppøving i våpenbruk i Svolve. Det var imidlertid mange av de innkalte som ikke møtte. Foreløpig er nasistene sterkt i tvil om hva de skal gjøre med dem som svikter. Fra Bilsvoll meldes det at Hirden forleden hentet dem som hadde unnlatt å møte til våpenkurs der.

Vær på vakt. Oppgjørskontoret har fått stillet 15 tillitsmenn fra NS til disposisjon. Deres oppgave er offisielt å gå rundt å skaffe ram til bomberammene, men en har mistanke om at deres oppgave egentlig er å snuse opp folk som ligger i dekning o.s.v.

Nye knep. En del gutter på Hamar fikk for en tid siden beskjed om å møte opp hos politiet. Guttene ante ikke hva det gjaldt, og noen av dem møtte. Det viste seg at det dreiet seg om

Avskjedigelse i sentraladministrasjonen. 15. mars ble det avskjediget 4 sekretærer og 3 assistenter i Justisdepartementet.